TISKOVINA

SOPOTJA

INTERNO GLASILO DRUŠTVA UPOKOJENCEV NOVO MESTO

Številka 52 • Leto 14 • Junij 2021

2 3 leta brezplačnih prevozov

4 Rožca Šonc predsednica DU NM

10 Otroške počitniške delavnice

Spoštovani bralci Sopotij

COVID se trenutno umirja in večina od nas zagotovo že razmišlja, v katere toplice ali kam na morje bo kdo šel lovit poletne sončne žarke. Prostora je trenutno dovolj, napovedano je lepo in toplo poletje, država pa je lani in tudi letos prav vsakemu državljanu dala nekaj denarja, da bo lahko dan ali dva preživel v ne prav dragem hotelu.

Maks Starc

V zadnjem času se veliko razpravlja in piše tudi o naši preteklosti. Trideset let naše samostojnosti res ni prav veliko in človek bi pričakoval, da se bo med narodom ohranila ljubezen in enotnost, ki smo jo kazali ob nastanku. Pa žal ni tako! Zdi se mi, da čedalje bolj prevladuje pregovor DELI IN VLADAJ. To se sedaj dosega na ta način, da se odkrivajo nepravilnosti prejšnje vlade. Seveda so bile napake, tako kot povsod in vedno, kjer se kaj dela, a narejeno je bilo tudi kaj dobrega in koristnega. Ali kdo verjame, da se danes dela vse brez napak? O tem se bo pisalo čez nekaj deset let. Pa upam, da ne samo o slabem!

Ko o vsem tem razmišljam, se spominjam svoje mladosti in mame. Ko sem se urezal z nožem in sem ves krvav in prestrašen prijokal k njej, me je objela, povila rano s krpo in mi rekla: »Nič ne jokaj, kmalu te bo nehalo boleti in čez nekaj dni rane ne bo več. Bodi vesel, da si nisi prsta odrezal, potem bi bilo pa res hudo!«. Kasneje sem doživel vrsto hudih reči - vojna, strah, lakota, porušenje hiše, izgnanstvo… in vsakič sem se spomnil mame in si rekel, da imam srečo, saj bi bilo lahko še slabše. Tako sem vse težave veliko lažje prenašal.

Bodite lepo in imejte se radi.

Maks Starc

---

3 leta brezplačnih prevozov

Brezplačni prevozi za starejše so dosegli svoj namen, saj število prepeljanih oseb in prevoženih kilometrov iz leta v leto raste. 18 voznikov prostovoljcev, ki so člani Du Novo mesto, opravlja prevoze z električnim vozilom, ki smo ga poimenovali «RUDI«,in je namenjen predvsem za obiske zdravstvenih ustanov in upravnih uradov.

Prevozi se izvajajo od ponedeljka do petka, praviloma v času med 7. in 15. uro. Vozniki so srčni in izkušeni šoferji, ki so se odločili za humano prostovoljno delo in si za svojo odločitev zaslužijo priznanje in spoštovanje uporabnikov.

Ob tretji obletnici delovanja smo voznike prostovoljce povabili na popoldansko druženje, na katerem so izmenjali izkušnje ter predstavili primere dobrih praks. Na srečanju se nam je pridružil župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni, ki je prisotne pozdravil ter se jim zahvalil za njihovo prostovoljno delo.

Ključnega pomena za uspešno delovanje je poleg prevoznih sredstev ter podpornega sistema tudi dovolj veliko število prostovoljcev. Tem je treba prisluhniti, jim ponuditi rešitve za izzive, s katerimi se srečujejo, ter jim omogočiti, da se širši javnosti predstavijo s svojim prostovoljnim delom, ki je pogosto premalo cenjeno. Ne zavedamo se, da prinaša vsakršno prostovoljno delo priložnost za socialno-ekonomski razvoj civilne družbe.

Jerneja Cvelbar

Foto: R. Kamenik

Foto: R. Kamenik

Foto: J. Cvelbar

Etažna lastnina – kaj to sploh je?

S pojmom etažne lastnine se je gotovo srečal vsak, ki je tekom življenja živel ali še živi v bloku. V zadnjem času pa se etažna lastnina največkrat vzpostavi, ko v hiši živita dve družini, za kateri je pomembno, da so med njima urejena razmerja, kar se tiče dejanskega lastništva na nepremičnini. Gre za položaj, kjer je posameznik lastnik svojega stanovanja, v skupnem lastništvu pa so v souporabi skupni prostori (hodnik, avla, klet, dvigalo), ki jih lahko uporabljajo vsi prebivalci.

V nadaljevanju prispevka bo razloženo, kaj etažna lastnina je, kakšni so pogoji za njeno vzpostavitev, kako nastane, njene pravne posledice in na kaj morate biti pozorni v primeru sklenitve pogodbe o vzpostavitvi etažne lastnine.

Značilno za etažno lastnino je torej, da stanovalec uporablja svoje in skupne prostore. Etažna lastnina pomeni, da se nepremičnina razdeli na dva ali več delov, vsak lastnik pa je v zemljiški knjigi vpisan kot celotni lastnik posameznega dela.

Predmet etažne lastnine je lahko tako stanovanje kot nestanovanjski prostor, bistvena značilnost etažne lastnine je, da gre za funkcionalno celoto prostorov. Gre za posebno obliko lastnine, kjer je glavni pogoj za njeno oblikovanje lastništvo ene stavbe s strani več oseb. Prisotna pa je le v primeru, kjer je objekt grajen na način, da fizično omogoča uporabo določenih delov neodvisno enega od drugega. Pravno gledano je torej etažna lastnina posameznega dela zgradbe in solastnina skupnih delov te zgradbe. K etažni lastnini pa poleg stanovanjske enote sodi tudi solastnina na skupnih delih in napravah. K solastnini prištevamo: stopnišča in hodnike, podstrešja, pralnice, kolesarnice, skupne kleti, zaklonišča, dimnike, dvigala, pralnice, sušilnice… S pravico uporabe je povezana tudi delitev stroškov. Pri delitvi stroškov pa je popolnoma nepomembno, koliko posamezni lastnik uporablja te dele, saj ga stroški v vsakem primeru bremenijo (v primeru), če se ne dogovori drugače. Tako npr. mora lastnik stanovanja plačevati popravilo dvigala, tudi če ga ne uporablja. Seveda pa se lahko solastniki dogovorijo tudi drugače.

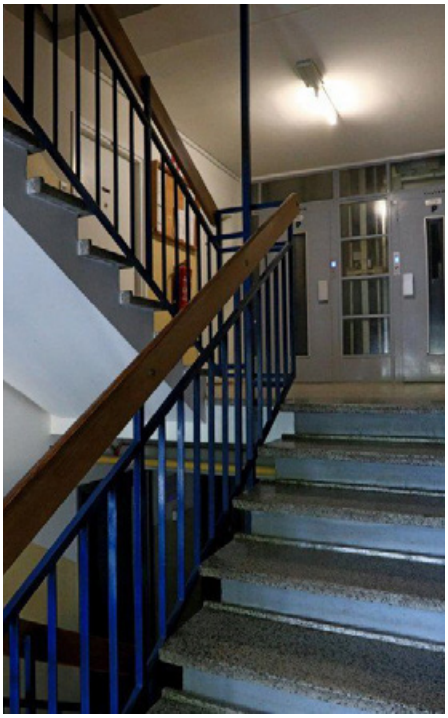

Etažna lastnina je torej pravni postopek, s katerim se posameznemu lastniku določi lastništvo točno določenega in odmerjenega dela stavbe ter omogoči vpis te delitve v kataster stavb in zemljiško knjigo. V tem postopku se določijo pravice in obveznosti lastnikov delov stavb, zato morate biti (pri tem postopku) pozorni, k čemu se zavezujete, saj se v tem postopku določi tudi čiščenje in vzdrževanje skupnih prostorov, delitev stroškov,… Etažna lastnina navadno nastane s pogodbo. Več lastnikov stanovanja ali nestanovanjskega prostora sklene pogodbo o oblikovanju etažne lastnine, ki pa mora obsegati izjavo vseh solastnikov, da želijo solastnino preoblikovati v etažno lastnino.

Zaradi vseh možnih zapletov zato svetujemo, da se za sestavo sporazuma o razdelitvi solastnine oz. vzpostavitvi etažne lastnine obrnete na odvetnika, saj vam bo dober odvetnik pri tem v veliko pomoč. Enako pa velja tudi za zastopanje v sodnem postopku, v katerem lahko majhne napake vodijo do pomembnih posledic, ki lahko ogrozijo vaše premoženje.

Odvetnik Jože Oberstar, ustanovitelj Odvetniške pisarne Oberstar

Manca Voje, dipl. pravnica, študentka magistrske stopnje na PF Univerze v Ljubljani

Sopotja so interno glasilo Društva upokojencev Novo mesto. Glasilo izhaja občasno. Uredniški odbor Rožca Šonc (odgovorna urednica), Maks Starc (glavni urednik), Ana Bilbija, Majda Škof, Marinka Starc (lektorica). Naklada glasila je 2500 izvodov, ki ga brezplačno prejmejo vsi člani društva. Oblikovanje in tisk: Tiskarna Vesel Novo mesto. Naslovnica: Stane Rahne, Neznano potovanje, akril na platnu. Društvo upokojencev Novo mesto, Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto, telefon: 07/30 21 240, GSM: 041/717 031, e-pošta: upokojenci@t-2.net, www.upokojenci-nm.si, poslovni račun: SI56 6100 0000 0830 667, davčna številka: 25247581, matična številka: 5148430000. Uradne ure v pisarni društva so v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure.

ROŽCA ŠONC

Rožca Šonc predsednica DU NM – prejemnica Državnega priznanja za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja

Naša pot ne vodi po mehki travi, to je gorska steza s številnimi skalami. Vendar pa vodi navzgor, naprej, proti soncu.

(R. Westheimer)

75 let je od začetka organiziranega delovanja upokojencev v Novem mestu in 46 let od ustanovitve Društva upokojencev Novo mesto. V 15-ih mandatih predsedovanja je Rožca Šonc deseta predsednica DU Nm.

V vseh teh letih je bila prioriteta društva skrb za kakovost življenja in uveljavljanje pravic upokojencev. Poslanstvo društva je opredeljeno v štirih področjih delovanja: zastopanje interesov upokojencev, humanitarna in socialna dejavnost in medsebojna pomoč, aktivno in zdravo staranje, delovanje in razvoj programov, medgeneracijsko delovanje.

Ne bom predstavljala vsebinskega delovanja in uspehov DU Nm, katerega predsednica je Rožca Šonc, ker bi ta številka Sopotja morala iziti kot obsežen zbornik. Omejila se bom predvsem na njeno delovanje predsednice DU, njeno humanitarnost in prostovoljstvo.

Življenje je hoja, je pot, na kateri ves čas nabiramo izkušnje, ki nas spreminjajo in delajo boljše, zato tudi več nudimo družbi.

Rožca Šonc je upokojena pravnica. V aktivni dobi je bila zaposlena v Tovarni zdravil Krka d.d. kot vodja kadrovske službe in vodja projekta razvoja kadrov. Korenine njenega humanitarnega dela segajo že v tiste čase, saj je bila pobudnica ustanovitve aktiva delovnih invalidov družbe in skupine za pomoč odvisnikom, bila je tudi predstavnica pokrovitelja v organih šole za otroke s posebnimi potrebami. Od upokojitve 1996 je aktivno vključena kot prostovoljka v delo Zveze društev upokojencev Slovenije, DU Nm in PZDU Dolenjske in Bele krajine. Je oseba, ki ima vizijo za dobrobit soljudi, zato se loti projektov, ki se mogoče zdijo na začetku nemogoči, pa vendar dosegajo uspehe. Štiri leta je kot prostovoljka vodila Vladni svet za solidarno sožitje generacij in sodelovala v več delovnih skupinah.

Vzpodbudno je, ko država opazi delo, ki ga prostovoljci opravljajo s srcem in tako prizna poslanstvo, ki ga čutijo v sebi. Tako je **leta 2010 zasluženo prejela plaketo Državnega sveta za najzaslužnejšo društveno delavko.**

Življenje ne zahteva od nas, da smo najboljši – le da se trudimo po svojih najboljših močeh.

Leta 2011 je Rožca Šonc (do tedaj podpredsednica društva) postala predsednica DU Nm, kjer je z novimi zadolžitvami nadaljevala s prostovoljnim delom na humanitarnem področju. DU Nm je pod njenim vodstvom pridobilo **status humanitarne organizacije, v letu 2013** pa je bil v okviru društva ustanovljen **prvi medgeneracijski center aktivnosti Hiša sožitja v MO Nm,** ki s svojimi programi omogoča upokojencem in starejšim vključenost in gradi most med generacijami. **Leta 2014 je za uspešno delovanje prejela priznanje Festivala za tretje življenjsko obdobje.**

Nikomur ne vzemi upanja, ker je to morda edino, kar še ima.

Leta prizadevnega dela na socialnem in humanitarnem področju z vidnimi uspehi so **leta 2015 ovrednotili z Nagrado MO Nm za trajnejše dosežke na humanitarnem področju.**

Nič ne poveže ljudi tako kot doživetje lepega. Izjemna osebnost kot je Rožca Šonc, je lakmusov papir vrednot, odsev družbene

klime. Je osebnost, ki zasadi seme ideje in z zgledom pomaga preobraziti družbo. Svoje delovanje je posvetila temu, da nam odpira oči, sami pa se odločimo, ali jih bomo spet zaprli. Širša slovenska javnost – bralci revije Zarja so nagradili njeno delovanje na področju prostovoljstva in pomoči starejšim in **jo leta 2017 nominirali za Žensko leta.**

Oktobra 2017 je bila povabljena v Evropski parlament, da prejme najvišje evropsko humanitarno nagrado Evropske komisije Državljan Evrope za program Starejši za starejše pri ZDUS. Evropski parlament je za podelitev nagrade podal mnenje, da program predstavlja izjemen primer dobre prakse na področju prostovoljstva, ki omogoča bolj kakovostno in neodvisno življenje starejših.

Rožci Šonc je prostovoljstvo zlezlo globoko pod kožo in je postalo njen način življenja in prežeto z vsem srcem ter se zalezlo globoko v njeno dušo – in z njo so se ostale prostovoljke v času epidemije še bolj zagnano lotile svojega humanitarnega poslanstva v sodelovanju z Občinskim štabom CZ in odborom RK in Karitasom.

Za svojo predanost humanitarnemu delu je **leta 2018 prejela najvišje priznanje ZDUS Listino in naziv** Častni član Zveze društev **upokojencev Slovenije.**

»

Knjige so ladje misli,
ki potujejo po valovih časa
in nosijo dragoceni tovor od roda do roda.
(F: Bacon)

Predsednica DU je od leta 2020 zaslužna za še en dosežek: DU Nm se je pridružilo projektu RS Rastoče knjige katere nosilec je J. Gabrijelčič. Ideja **Rastoče deklice s knjigo** predstavlja dolgoročno zamisel o tem, kako našo državo popeljati k uveljavljanju visokih etičnih meril. Na prvem podstavku deklice je zabeležena njena misel: "**Dostojanstvo človeka je pomembna vrednota.** "

Pomembna je harmonija življenja in ne borba za življenje.

Rožca Šonc že 16 let vodi program Starejši za starejše Zveze društev upokojencev Slovenije, ki omogoča bolj kakovostno in neodvisno življenje starejših. Zaradi nacionalno razvejane organizacijske strukture programa je neprecenljiva njena podpora društvenim in pokrajinskim koordinatorjem, povezovalno delovanje med društvi in lokalno skupnostjo ter neformalna mediatorska vloga. Skrbi tako za promocijo kot za komunikacijo z odločevalci in donatorji. Program Starejši za starejše je vodila tudi v času epidemije, ko so bile zaradi starostne strukture prostovoljcev in uporabnikov za izvedbo prostovoljske pomoči potrebne številne prilagoditve. Zato ji je bilo podeljeno **letos 19. maja najvišje Državno priznanje za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja.**

Njene zahvalne misli na podelitvi državne nagrade pri predsedniku Republike Slovenije Borutu Pahorju: «Spoštovani predsednik države, predsednik in člani Odbora za podelitev državnih nagrad in priznanj, v čast mi je, da se v imenu prejemnikov priznanj zahvalim za podeljeno nagrado in priznanja za opravljeno delo na področju prostovoljstva.

Zahvaljujem se predlagateljem, odboru RS za podelitev državnih priznanj, ki so prepoznali vrednote prostovoljstva. Zahvaljujem se tudi vsem tistim, ki so nas spremljali na poti medsebojnih pomoči, solidarnosti in prispevali k uspehom na tej poti.

Vsi dosežki so odraz prostovoljnega dela prostovoljcev, ki jim je mar za sočloveka, ki jim je medsebojna pomoč in solidarnost poslanstvo in jim ni težko deliti svoje znanje, čas, pa tudi del srca s tistimi, ki so pomoči potrebni. To delamo, ker tako čutimo.

Prostovoljci se zavedamo, da tudi majhna dejanja, prijazen nasmeh, topla beseda in iskren stisk roke lahko veliko prispevajo k bolj povezani družbi. In kako malo je potrebno, da se dotaknemo srca drugega človeka, ki si ne zna ali ne zmore pomagati, si ne upa prositi za pomoč, a kljub temu tiho upa, da mu pride kdo nasproti in mu ponudi roko.

Sama se moram za prejeto nagrado zahvaliti vsem več kot 3.500 prostovoljcem in vsakemu posebej, saj brez njih ta res obsežni program ne bi mogel doseči vseh pomoči potrebnih, ki živijo na območju cele države. Za delovanje programa gre zahvala nosilnemu izvajalcu Zvezi društev upokojencev, ki izvajanje omogoča s svojo mrežo 286 društev upokojencev in njihovimi prostovoljci.

Iskrena hvala vsem, ki skupaj skrbimo, da program živi in bo živel tudi vnaprej.«

Gospe Šonc iskreno čestitamo!

»Pri delu z ljudmi je treba znati poslušati in slišati ter šele potem soditi.« To je misel nagrajenke, saj je njena življenjska zgodba pravzaprav vodič skozi življenjsko modrost. Je človek z vizijo, ki ima dovolj energije, da sproži človekoljubno dejanje in s seboj pritegne tudi druge.

Koliko čudovitih stvari je okoli nas, pa se ne zaustavimo, da bi jih zares videli. Kaj pa če ta čas ravno prihaja …

Upanje je nekaj mehkega,
ki se spusti na dušo
in zapoje melodijo
brez besed in nikoli ne obmolkne...
(E. Dickinson)

Predsednici Rožci Šonc bi potekel mandat, a jo je Zbor članov na predlog Volilne komisije in Upravnega odbora ponovno izvolil. Deluje še na mnogih področjih, saj dela v dobrobit soljudi: je operativna vodja socialnovarstvenega programa Starejši za starejše, ostaja članica strokovnega sveta ZDUS, v Domu starejših občanov Nm je članica sveta, je tudi članica Projektnega sveta za kakovost bivanja starejših pri MO. Deluje tudi v dveh delovnih skupinah NIJAZ-a katerih naloga je spremljanje prebivalstva v zvezi z duševnim zdravjem in pomoči posameznikom zaradi posledic Covid-19. Vključena je tudi v delovanje PZDU.

To, kar smo, mnogo bolj doprinese k naši sreči kot tisto, kar imamo.

Skozi delovanje na področju prostovoljstva opazimo, da je Rožci Šonc še kako mar za sočloveka, ponudi mu roko, ko jo potrebuje, mu nameni prijazen nasmeh, vsaka hvaležnost pa tudi njej polepša dan.

V življenju se je treba naučiti ceniti lepe dni, jih spraviti v žep in jih nositi s sabo. Katere dneve nosite v žepu gospa predsednica?

Nosim dneve, ki so zaznamovali in spreminjali moje življenje .

Vaše delovanje ni praznik, je en dolg delovni dan – morali ste se sprijazniti s kar nekaj gosenicami, če ste želeli izvedeti, kakšni so metulji. Kako navdušiti starejše za prostovoljstvo v času, ko se mlajši upokojenci še ne vključujejo v društvo, ker imajo še druge obveznosti, starejši pa se že skoraj sami ozirajo po pomoči. Pa tudi čedalje manj se jih včlanjuje v DU.

Ja, vedno težje je pridobiti mlajše upokojence in jih navdušiti za prostovoljstvo, morda tudi zato, ker je prostovoljstvo še premalo cenjeno kot družbena vrednota. Je pa s prostovoljstvom tako - tega se ne da naučiti, to imaš v sebi ali pa nimaš .A so ljudje, ki jim je mar za sočloveka in so pripravljeni pomagati, ko je to potrebno.

Upokojencem in starejšim v našem društvu nudimo številne možnosti na športnem, kulturnem,družabnem in humanitarnem področju in vabim tiste, ki še niso naši člani, da se nam pridružijo.

Vsesplošna realnost je, da družba premalo posluša starejše, premalo prisluhne njihovim potrebam ali težavam. Pozdravljamo digitalizacijo, starejši so se voljni naučiti sodobne tehnologije, vendar nimajo vsi možnosti (finance, zdravstveno stanje,…) in postajajo izločeni. Posledica je depresivnost, pa jim je praktično onemogočena zdravstvena oskrba in psihološka pomoč. Nekateri se upirajo diktaturi podatkov, poplavi informacij, drugi pa tem elektronskim spremljevalcem sami z veseljem predajajo vse najbolj intimne informacije za nekaj všečkov. Kje so rešitve?

Ja, digitalizacija vstopa v vse več sistemov, ki zadevajo starejše,ob tem pa vemo, da je komaj 20% takih, ki redno uporabljajo nove tehnologije. Gre za problem opremljenosti, ki si je vsi ne morejo zagotoviti. Kjer koli imam možnost, poudarjam, da bo to odrinilo starejše na rob in jih osamilo in da morajo odločevalci to imeti pred očmi, ko odločajo o dostopnosti do storitev po digitalni poti.. .

Čas pandemije in izolacija starejših sta pokazala slabosti in težave v zdravstvu, pa ne samo v zdravstvu. V okviru delovnih skupin pri NIJZ je bilo organiziranih več brezplačnih dostopov do pomoči v primeru duševnih stisk, a veliko tega do ljudi v stiski ni prišlo,prav zaradi omejenih možnosti.

Poplave izkrivljenih, osebnih in lažnivih informacij na družbenih omrežjih ne maram in jih preskočim,če se le da.

Kaj skrivate pod plaščem pozabe?

V življenju sem šla kar skozi nekaj težkih obdobij in te bi rada večkrat potisnila v pozabo, a vedno ne gre.

Pri vašem poslanstvu ste si vedno znali vzeti čas, čeprav na robu časa.

Ja, ko delaš z ljudmi, si moraš vzeti čas, takrat ko te rabijo, ne jutri in ne pojutrišnjem.

Ali vas kdaj prime, da bi se kar vkrcali na ladjo in izpluli iz lastnega življenja?

Ja, me.

Ste oseba, ki vse opravlja z znanjem, modrostjo, resnostjo in dostojanstvom in tako soustvarjate vitalnost in čarovnijo društva.

Uživate v opravljenih drobnih stvareh, ko pa se ozrete nazaj, spoznate, da so bile velike.

Ne praznujemo dneva hvaležnosti, vendar bi moral biti poseben dan v letu, ko bi se s pozornostjo in objemi posvetili ljudem, ki ste naredili kaj posebnega za nas posameznike in za družbo.

Hvala predsednici DU Nm in prejemnici nagrad in priznanj Rožci Šonc za vse in ji podarjamo veliko polje rdečih vrtnic.

Slavka Kristan

Je čas za nove vrednote ali vrnitev pozabljenih?

Vrednote lahko zelo na splošno opredelimo kot prepričanja, ki nam pomenijo univerzalna življenjska vodila in so na nek način tudi strateške smernice našega ravnanja (Musek, 2015, str. 27). Pogosto imam občutek, da se moji vrstniki izogibajo pogovoru o njih. Morda se bojijo, da jih ne bo nihče poslušal. Politiki, ki krojijo naša življenja prav na vsakem koraku, bi morali poznati vrednote ljudi. Te so za različne generacije različne. Pa jih ? Bojim se, da jih ne poznajo. V programih strank pa so vrednote bolj za okras kot za uporabo.

Priznajmo, da je tudi DeSUS danes v resni krizi. Zaton te stranke bi lahko imel na dolgi rok zelo negativne posledice za odnos družbe do socialnega in siceršnjega položaja starejših v Sloveniji in tudi v naši občini. Zato bi stranka DeSUS morala obstati na političnem prizorišču. Res je v preteklih letih premalo naredila za starejše. Kje bi bili, če je ne bi bilo, pa v resnici ne vemo. Druge stranke pa so se starejših spomnile v besedah le v volilnih kampanjah.

Dogajanja v DeSUS-u so odraz splošnih razmer v naši družbi, kjer vladajo: laži, korupcija, sovraštvo, podcenjujoč odnos do starejših, prepiri na vseh ravneh, nespoštovanje človekovega dostojanstva, ni kulture dialoga, razslojevanje, potvarjanje zgodovinskih dejstev….. Korona kriza je to hudo stanje samo še poglobila. Tudi v naši stranki so na ravni republike nepotrebni prepiri, nespoštovanje sprejetih sklepov in ciljev, zgrešena kadrovanja, porivanje zasluženih pokojnin med socialne kategorije, ne opazi se več sto tisoč starejših in tudi mladih, ki živijo v revščini, v hudih duševnih stiskah, skoraj popolne nedostopnosti do zdravnika, človeka nevrednih prenizkih standardov oskrbe v domovih za starejše, poslance se poskuša poriniti v vlogo poslušnih strankarskih vojakov, nismo pa jim sposobni priznati doseženih rezultatov, prevečkrat se uporablja izključujoč način izražanja mnenj in prepričanj in podobno. Posledice takega stanja je naraščajoče nezaupanje v stranko, nizka javna podpora, odmiki članov in naših podpornikov.

Morda stanje vsaj malo izboljšuje prizadevanje in uspehi Desusovcev v nekaterih občinah, tudi naši. Ni nas sram priznati, da včasih ne vemo, kako naprej…

Pa vendar - ali ni dolžnost naše generacije, da opozorimo, da se vrnemo k vrednotam kot so: poštenost, medsebojno spoštovanje in kultura dialoga, pravica do dela za dostojno plačilo, ki bo omogočalo dostojanstvo delovnih ljudi in njihovih družin, po upokojitvi pa dostojno pokojnino?

Nam, članom DeSUS-a v Mestni občini Novo mesto ni vseeno v kakšni družbi živijo in bodo živeli naši otroci, vnuki in seveda tudi mi upokojenci. Zato smo s člani in podporniki naše stranke opravili razgovor o tem, ali potrebujemo nove vrednote.

Ugotovili smo, da ne potrebujemo novih vrednot, potrebujemo le pravično družbo, v kateri se bo spoštoval dogovorjen pravni red in pravičnost za vse, kjer se bodo spoštovali dogovori in sprejeti sklepi.

To velja tudi za našo stranko, ki ima v svojem statutu jasno zapisane cilje, ki jih ni potrebno menjati, ampak samo spoštovati. Stranka naj sodeluje z vsemi strankami pri realizaciji postavljenih ciljev. Pri tem pa mora ideološke teme dosledno odklanjati in nanje javno reagirati, ker smo člani različnih političnih prepričanj in take teme nas samo razdvajajo.

Vsak izmed nas lahko prispeva k boljšemu delovanju stranke s konstruktivnim sodelovanjem. Pravico biti kritičen nam daje le aktivno sodelovanje ne pa pasivno opazovanje in nato kritiziranje. Zato – ne prepustimo se apatiji, stopimo skupaj, opazujmo ravnanja politikov. In pojdimo na volitve ter izberimo najboljše od tega, kar bo nam ponujeno. Tudi v občini je zelo pomembno, da bi v prihodnjem mandatu imeli več občinskih svetnikov DeSUS-a, ker se o kar nekaj pomembnih vsebinah, pomembnih za življenje in bivanje starejših, odloča na občinski ravni. Torej ni treba izumljati novih vrednot, le uporabljajmo tiste, ki so nam jih privzgojili starši, stari starši, učitelji, tudi številni verski učitelji… in svet bo lepši ali pa vsaj bolj znosen za vse ljudi, ne samo za starejše. Pa priznajmo razlike. Te nas lahko v strpnem dialogu le bogatijo.

Dva občinska svetnika DeSUS-a se med tridesetimi svetniki trudiva uresničiti čim več potreb ljudi. Le to naju vodi pri najinem delu, pomagajo pa nama naši člani v odborih občinskega sveta in drugod. Če bi nas bilo več, bi nas kolegice in kolegi pri odločanju v občinskem svetu morali bolj upoštevati, ker v politiki štejejo glasovi, premalokrat argumenti.

(Vir: izvedena anketa med člani in podporniki DeSUS-a, maj 2021, avtorica Darinka Smrke, članica DeSUS in DU Novo mesto)

Adolf Zupan

Vodja Svetniške skupine DeSUS, Član DU

Novosti na področju pokojninsko invalidske zakonodaje

V zadnjem mesecu so mediji poročali, da ministrstvo za finance v proračunu za prihodnje leto načrtuje 6,4-odstotno znižanje sredstev za pokojnine. To ne pomeni samo tega, da prihodnje leto za upokojence ne bo solidarnostnih dodatkov, ampak bi se morale za dosego tega cilja znižati pokojnine.

Da bi iz prve roke zvedeli, kaj ministrstvo za finance glede pokojnin načrtuje, je ZDUS na sejo Komisije za pokojninske in invalidske zadeve, ki jo vodim, povabil ministra za finance g. mag. Andreja Širclja, ki se je seje udeležil v prostorih ZDUS dne 12. 5. 2021. Na postavljeno vprašanje, kaj ministrstvo za prihodnje leto načrtuje glede izplačila pokojnin, je minister pojasnil, da nikakor ne zmanjšanje pokojnin, kot to navajajo mediji, ampak zvišanje predvidoma nekoliko več, kot 2 %. Zanimalo nas je tudi, kdaj bomo upokojenci prejeli še preostali neizplačani del od neusklajenih pokojnin iz obdobja 2010 - 2015 v višini 3,5 %. Minister je nakazal možnost za izredno uskladitev pokojnin za 3,5 % v mesecu decembru 2021, seveda, če bodo to dovoljevala finančna sredstva. Obstaja tudi možnost za ponovno uvedbo »seniorske« olajšave pri dohodnini in manjšo obdavčitev pokojnin. Minister je tudi poudaril, da so se pokojnine v letu 2020 zvišale za višji procent, kot kadar koli v zadnjih letih. Seveda smo ga opozorili, da gre za odpravo oškodovanja v prejšnjih letih in na dejstvo, da se je razmerje med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo v letu 2020 znižalo, saj je znašalo 57 %, v letu 2019 pa 58 %.

Tudi poslanska skupina DESUS je dne 13. 5. 2021 v parlament vložila predlog za izredno uskladitev pokojnin v višini 3,5 % v decembru 2021, kar sovpada tudi s prizadevanjem ZDUS na sestanku z ministrom za finance g. mag. Andrejem Šircljem dne 12. 5. 2021.

BDP za leto 2020 je padel za 5,5 %, pokojnine pa se niso znižale in je bil v letu 2020 delež pokojnin v BDP že 10,65 %, v letu 2019 pa le 9,59 %.

Bruto plače za marec 2021 so za 3,3% višje od plač v februarju 2021.

Napovedane so velike podražitve hrane, energentov, zdravstvenih storitev, transporta, torej napoveduje se rast življenjskih stroškov.

S 1. majem 2021 se je začel uporabljati ZPIZ-2I, ki med drugim skrajšuje prehodno obdobje postopnega izenačevanja odmerne lestvice za moške z odmerno lestvico za ženske, tako da določa, da se bo zavarovancem (moškim), ki bodo starostno pokojnino uveljavili v koledarskem letu 2022, starostna pokojnina za 15 let pokojninske dobe odmerila v višini 28,5 %, za 40 let pa v višini 61,5 % od pokojninske osnove (ta odmerna lestvica je enaka, kot je bila pred novelo ZPIZ-2I za moške določena za koledarsko leto 2023). S 1. 1. 2023 pa bo odmerna lestvica po spolu izenačena.

Glede na to, da na novo določena najnižja pokojninska osnova od 1. januarja 2021 dalje znaša 947,67 EUR, bo najnižja pokojnina od 1. maja 2021 znašala 279,56 EUR. Ta pokojnina se bo v skladu s sedmim odstavkom 39. člena ZPIZ-2 od določitve dalje le še usklajevala tako kot pokojnine.

Po določbi novele zakona je od 1. 5. 2021 zagotovljena pokojnina za »polno dobo« v višini 620 EUR. Ta znesek se bo vnaprej usklajeval tako kot pokojnine. V obdobju od 1. januarja 2021 do 30. aprila 2021 pa je zagotovljena pokojnina znašala 581,05 EUR.

Novost iz novele ZPIZ-2I, po kateri se zavarovancu, ki je pridobil pravico do invalidske pokojnine po določbah tega zakona, ta zagotavlja v znesku, ki se v letu 2021 določi v višini 41 % najnižje pokojninske osnove. Glede na to, da najnižja pokojninska osnova znaša 947,67 EUR, se invalidska pokojnina od začetka uporabe ZPIZ-2I – to je od 1. maja 2021 zagotavlja v znesku 388,54 EUR.

Upravičencem do višjega zneska pokojnine po ZPIZ-2I bodo zneski izplačani koncem maja 2021.

Nežka Ivanetič, predsednica Komisije za pokojninske in invalidske zadeve pri ZDUS

Povabilo k plačilu članarine

Spoštovane članice in člani, v kolikor še niste plačali članarine za leto 2021, to lahko storite osebno na društvu v času uradnih ur, ali nakažete na

TRR: **6100 0000 0830 667.**

Za sklic uporabite datum plačila (npr. 10 03 2021)

- **društvena članarina znaša 10,00 EUR**
- **vzajemna samopomoč pa 12,00 EUR**

Ekvilizem ni bav bav, je resnica

Tam, kjer je pravičnost, ni prostora za konflikte. Človeška družba je od pamtiveka polna usodnih konfliktov, zaradi njene krivične drže. Zato sem lani ob priliki predstavil moje poglede na prihodnost človeštva z dvema člankoma o Ekvilizmu kot novi univerzalni družbeni paradigmi za pravični svet; prvi v reviji ONA z dne 31.03.2020 in drugi v sestrski reviji OnaPlus z dne 01.12.2020. Odziv javnosti ni bil odklonilen, ni pa, pričakovano, bil tudi navdušujoč. Zato je zdaj čas, da si nalijemo čistega vina. Ekvilizem je delitev dobička pol pol med živim delom in minulim delom (kapitalom), kjer nosilci živega dela delijo svoj polovični delež enako med seboj, ker so vsa delovna mesta enako pomembna za doseganje ciljev. Nosilci minulega dela (kapitala) pa delijo svoj delež v skladu s svojimi vložki. Pika!

Menim, da kljub umski danosti živimo in razmišljamo nagonsko, kar rahlo meji na idiotizem. Saj je človeška družba zgrajena na osnovi zakona džungle od koder smo evolucijsko pobegnili in pridobili um; gre za načelo "močnejši preživi" pri bitjih brez uma. Po mojem globokem prepričanju se Darwinov "Naravni izbor" ne nanaša na razmere znotraj sleherne vrste, temveč med vrstami. V kolikor se misli, da temu ni tako, imam človeško vrsto vseeno za izjemo; saj je človek vendarle družbeno bitje, kar terja od nas ljudi medsebojno soodgovornost za preživetje naše vrste. Umen človek bi pričakoval medsebojno sodelovanje, ne pa vgrajeno tekmovanje; na to tezo nas opozarja veliki Shakespeare, ko v svojem delu "Kakor vam drago" primerja svet z gledališkim odrom. Zaradi idiotizma je s tehnološkim razvojem izboljšana kakovost življenja na razpolago le petini človeštva, saj OXFAM navaja v svojih dokumentih, da pripada 80% Zemljanom manj kot 3% ustvarjenega svetovnega premoženja. Prav tako namesto ohranjanja in izboljšanja okolja v katerem živimo, le-tega uničujemo. Tragedija človeštva je ta, da imamo peščico ljudi v navezi t. im. politiki, verskimi "dostojanstveniki", "delodajalci" itd. (skupina 1 v krilatici "1 napram 99"), ki se imajo za pametne in poklicane, da nas (skupino 99) tako intenzivno razdvajajo ter predalčkajo, da se med seboj sovražimo in pobijemo na ukaz brez težav. Medtem ne uspemo sprevideti, kako lepo "zakonito" prisvajajo premoženje, ki ga ustvarjamo z našim znojem. Zaradi družbene krivičnosti je človek postal ujetnik samega sebe. Ti samooklicani pa govorijo o nekakšni demokraciji v človeški družbi; nam lahko povedo, kako deluje demokracija v družbi hierarhije in pokorščine? Demokracijo razumem kot skupno upravljanje družbe z dogovarjanjem. Zavedati se moramo, da človek poseduje um in kot tak je edino živo bitje sposobno ločiti dobro in slabo, seveda če je soočen z obema hkrati.

Družbena neenakost je bila, je in bo naprej neizogibna, ker smo pač ljudje različnih ustvarjalnih sposobnosti. Statistična porazdelitev te sposobnosti pa je prav gotovo normalna oziroma naravna po Gauss-u (glej SLIKA 1 na strani 2/2); zakon narave pač. Z delovanjem ustvarimo premoženje. Ker je porazdelitev naše ustvarjalnosti normalna, mora biti porazdelitev našega premoženja kot rezultata skupnega ustvarjanja tudi normalna, a temu ni tako. Imamo krilatico "1 napram 99", ki jo upodablja nenormalna oziroma nenaravna porazdelitev na SLIKI 2. Pri obeh slikah je na abscisi B dohodek posameznika v odstotkih od poprečja dohodkov delujočih Zemljanov, na ordinati A pa število oseb z enakim dohodkom.

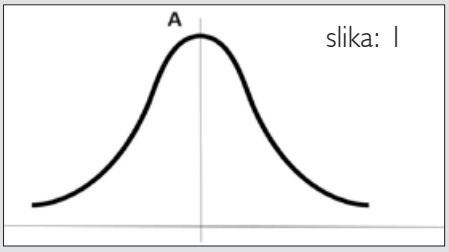

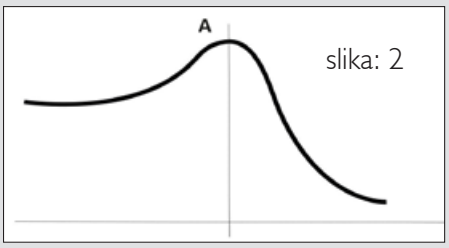

Neskladnost človekovega premoženja z ustvarjalnostjo je boter vseh tegob človeštva, odkar med seboj gospodarsko sodelujemo skladno z družbenostjo človeka. In zakaj je tako? Tako je zato, ker smo se idiotsko namesto sinergije zavzeli za sinekijo med delom in kapitalom v korist slednjega. Za zagon vsake gospodarske dejavnosti sta dva neločljiva imperativna dejavnika, živo delo in minulo delo, ki ga nazivamo kapital. Eden brez drugega ne moreta ustvariti nove vrednosti, ki jo nazivamo dobiček. Kaj je potem smoter izključne pripadnosti dobička le kapitalu? Idiotizem seveda. Odpravimo ta idiotizem in smo rešeni vsega hudega. Rešitev je ekvilizem, ki je zame resnica in vrhunec človekovega razsvetljenstva. Preprosto zato, ker zagotavlja trajen mir, varnost in blaginjo vsem na planetu. Še enkrat: Tam, kjer je pravičnost, ni prostora za konflikte. Pri ekvilizmu ne gre za egalitarnost, temveč za pravičnost s pridihom zdrave pameti in človeškosti. Je pozitivna zgodovinska prelomnica v razvoju človeka.

Z zavzemanjem za ekvilizem sem prepričan, da ne bo moja končna sodba hud udarec, ker imam čisto vest. Ne verjamem, da je unikatna "končna sodba"; jih je toliko, kot je duš na Zemlji. Z zgodovinsko dramo "Rihard III" nam "končno sodbo" opisuje spet veliki Shakespeare. Vse dobrodelnice in dobrodelniki, zapomnite si kitajsko modrost, da je bolj smotrno lačnega učiti ribo loviti kot mu jo dati. V družbi ekvilizma je človek popolnoma svoboden in pošteno prispeva v skupno dobro toliko kot je naravno sposoben.

R. Yebuah

Saj ni res, pa je …

Pred tremi leti, natančno 19. 2. 2018, smo na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naslovili predlog za dopolnitev Pravilnika o osebnem delu. S spremembo pravilnika želimo omogočiti vsem, ki imajo certificirana znanja, ki jih je vredno prenesti na mlajše generacije, v obliki delavnic, ker je za tako obliko prenašanja znanja, po ugotovitvah naših članov in članic, ki se ukvarjajo z domačo obrtjo, obstajalo zadostno zanimanje.

Predlagali smo, da se v prilogi I Pravilnika, Seznam del, ki štejejo za osebno dopolnilno delo, v točki A doda nova točka, ki bi glasila: »Občasno organiziranje in izvajanje učnih delavnic za izdelovanje izdelkov domače in umetnostne obrti za izdelovalce, ki imajo certifikat za svoje izdelke, izdane od Obrtno podjetniške zbornice Slovenije in vplačano vrednotnico pri upravni enoti ter mesečno prijavljajo izdane izračune pri Finančni upravi RS.« Sledile so urgence in odgovori, da se s problematiko ukvarja posebna usklajevalna skupina, ki se bo odločila o morebitni dopolnitvi pravilnika.

Tistih, ki imajo zanimiva znanja, ki se jih v šoli ne da naučiti, je vsak dan manj. Prišla pa je tudi Corona, za vse priročen izgovor, da se nekaj ne naredi. Tudi v tem primeru je tako. Kljub temu bomo zopet vprašali kako kaj usklajevalna skupina….

Ana Bilbija

Otroške počitniške delavnice

Na Društvu upokojencev Novo mesto vsako leto
v mesecu juliju in v prvem tednu avgusta
(med 6. julijem in 5. avgustom)
organiziramo poletne delavnice za otroke,
stare med 5 in 12 let.
Delavnice bodo potekale
vsak torek in četrtek med 9. in 11. uro
na različnih lokacijah po Novem mestu
in bližnji okolici (Otočec).
VABLJENI!

SEZNAM DELAVNIC:

BrainOBrain – program za razvoj spretnosti in sposobnosti otrok
Ribolov - lovili in spoznali bomo ribe ter reko Krko
Umetniška delavnica pod vodstvom naših slikarjev
Domača obrt
Pustolovski park Otočec
Frizerska delavnica - barvanje in urejanje pričesk
Pikado - učenje in mini tekmovanje
Spoznaj Slovensko vojsko (poligon ali orientacijski pohod)
Razvojni center NM in Igre na temo EU
Pohod po Novem mestu in okolici

Pavlič Tina

Zbor članov 2021

NOVO MESTO - V sredo, 16. junija, je bil v Gostišču Loka zbor članov DU Novo mesto. Udeležence smo seznanili s poročilom o delu in finančnim poročilom za preteklo leto ter z načrtom dela ter finančnim načrtom za leto 2021. Na zboru smo gostili župana Mestne občine Novo mesto Gregorja Macedonija ter direktorico Hotela Delfin Nino Golob.

Letošnji zbor je bil volilni, člani so za obdobje 2021 – 2023 soglasno podelili nov mandat dosedanji predsednici Rožci Šonc, za minulo delo smo se zahvalili podpredsednicama Milki Eržek in Majdi Škof ter pozdravili nove moči v našem društvu; Slavko Kristan, podpredsednico za kulturo ter Dragico Ferbežar, podpredsednico za socialo. Podelili smo tudi štiri nagrade PZDU-ja, in sicer literatoma Francu Umeku in Stanetu Cerarju, vodji prostoferjev Ivanu Štanglju ter skrbniku naše hiše Antonu Novaku.

Jerneja Cvelbar

Zbor članov Kamence

Na zboru članov bo možno tudi plačilo članarine!

bo v torek, 6. julija ob 17. uri v Gostišču Na vasi.

Obvezne prijave pri Anici Jurak,
po telefonu na št. 031 59 67 34 najkasneje do petka, 2. julija.

Pomembno! Zbora članov se lahko udeležijo le osebe, ki imajo:

- 1. dokazilo o negativnem rezultatu PCR ali hitrega testa na virus SARS-CoV-2, ki ni starejši od 48 ur od odvzema brisa,
- 2. dokazilo o cepljenju zoper COVID-19, s katerim dokazujejo, da je preteklo od prejema:
  - drugega odmerka cepiva proizvajalca Pfizer najmanj 7 dni, Moderne najmanj 14 dni,
  - prvega odmerka cepiva proizvajalca AstraZeneca najmanj 21 dni,
  - odmerka cepiva Janssen najmanj 14 dni,
- 3. dokazilo o pozitivnem rezultatu testa PCR, ki je starejši od deset dni, razen če zdravnik presodi drugače, vendar ni starejši od šest mesecev, ali 4. potrdilo zdravnika, da je oseba prebolela COVID-19 in od začetka simptomov ni minilo več kot šest mesecev

Mandale

Novo mesto - 2. junija je na Društvu upokojencev vodila tečaj barvanja mandal gospa Darja Lamut. Prinesla je nepobarvane predloge in barvne svinčnike. Udeleženke smo predloge pobarvale po lastni želji in moram reči, da smo v uri, kolikor je barvanje trajalo, pozabile na vse težave in hude čase in bile na koncu vesele svojih izdelkov.

Z mandalami sem se prvič srečala pred davnimi 70 leti. To je bilo leta 1951. Takrat nas je v nižji gimnaziji učil risanje likovni umetnik Izidor Mole. On je sicer rekel, da bomo risali ornamente, vendar danes vem, da so to bile mandale. Zadevo smo ustvarjali s pomočjo šestila. Narisali smo krog, v njem pa rožo in dodali še vmesne like. Vsak lik smo ustrezno pobarvali. Najlepši izdelek je uspel sošolcu Niku Windischerju, ki si je s svojo umetnino pridobil pohvalo pedagoga.

Ko sem bila pred leti s svojimi izdelki domače obrti na razstavi v Cankarjevem domu v Ljubljani, sta bili tam tudi dve ustvarjalki, ki sta risali mandale. Porodila se mi je ideja, ki sem jo praktično uporabila pri izdelovanju svojih „drsank“, to je okraševanju račjih in gosjih jajc, ki so skuhana v čebulni barvi. Jajce se najprej izpiha, obarva in nato z „olfa“ nožem izpraska vzorec, ki se ponovi na vsaki strani pobarvanega jajca. To seveda ni enostavno, ker jajce ni okrogle, pač pa ovalne oblike, tudi ni ravno kot list papirja, ampak izbočeno. No, če jih narediš več kot 1000, postane počasi lažje. Izdelava drsanke z mandala-vzorcem lahko traja tudi več kot štiri ure. Mojim obdarjencem ali pa kupcem so bile take drsanke zelo všeč in veliko jih je našlo novega lastnika. Reči moram, da sem se prav od vsake težko ločila.

12. 6. 2019 je tečaj barvanja mandal na Osnovni šoli Grm vodila naša članica Marija Golob. Takrat sem nekaj besed o zgodovini in o ukvarjanju s to umetnostjo spregovorila otrokom tudi jaz. Kasneje smo za nekaj dni razstavili v izložbi našega društva izdelke teh otrok, ki so se prvič srečali z mandalami.

Nečakinja mi je ob neki priliki podarila knjižico MANDALA Vande Omejc in Gabrijele Železnik. V njej so čudoviti vzorci mandal, ki sta jih ustvarili avtorici. V knjižici zasledimo, da je mandala staroindijska beseda, ki pomeni krog. Ta nas spremlja povsod v naravi v mikro in makrokozmosu in je osnovni simbol pri koncentraciji, meditaciji in zrelostnem procesu. V predgovoru sta avtorici napisali, da so mandale kot vir duhovne pomoči sestavljene iz

različnih znakov, likov in figur, ki pomagajo, da se razvijamo in oblikujemo v harmonične osebe, polne ljubezni, sočutja, razumevanja in miru. Z vsakodnevnim gledanjem in opazovanjem mandal to tudi postajamo. Ko se uravnotežimo, vplivamo tudi na dobro počutje okolice.

Jožefa Kastelic

Ponovno zbrani pevski zbor začel z vajami

Novo mesto - Pevci in pevke mešanega pevskega zbora smo se po sedmih mesecih premora zaradi upoštevanja ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni Covid-19 le zbrali v Kulturnem centru Janeza Trdine in pričeli s pevskimi vajami. Ker smo bili tako dolgo brez vaj, bomo vadili tudi v mesecu juniju in juliju, da čimprej nadoknadimo zamujeno. Upamo, da zapojemo oktobra v hotelu Delfin v Izoli.

J. Cujnik

KRALJI ULICE

V šoli smo se pri učni uri etike pogovarjali o kršenju človekovih pravic. Tema me je zelo pritegnila in me spodbudila k razmišljanju o brezdomcih na naših ulicah, ki jih vsakodnevno srečujemo. Spomnila sem se na gospo, ki je pred trgovino prodajala revijo z naslovom Kralji ulice. Ta dogodek je bil povod za moj zapis.

Kralji ulice je naslov revije, ki vsebuje poučne in izpovedne zgodbe. Ljudje, ki so pripravljeni javno razkriti in objaviti svojo življenjsko izkušnjo, so zelo močni in pogumni. Običajno članke pišejo brezdomci, ki se za tak način življenja niso odločili sami. Za sabo imajo težke izkušnje. Revija nam pomaga razumeti njihov položaj in nas opozarja, da jim moramo pomagati, saj se to lahko pripeti vsakomur in kadarkoli. Velikokrat imamo ljudje predsodke do takih ljudi, saj ne poznamo ozadja in mislimo, da imamo vsi enake možnosti za srečo v življenju. Resnica je žal drugačna. Nekateri so izgubili službo, čeprav ne po svoji krivdi in s tem ostali brez rednih prihodkov, spet drugi pa iz razlogov, do katerih jih lahko pripeljejo različne življenjske izkušnje. Žal je najpogosteje razlog alkoholizem, ki je lahko povod za izgubo zaposlitve, lahko pa je posledica tega. Bilo bi prav, da se postavimo v njihovo kožo in jih skušamo razumeti, zakaj beračijo za denar, zakaj spijo na javnih mestih in podobno. Na tak način bi slej kot prej prišli do zaključka, da so v stiski, ob tem pa so jim najverjetneje kršene tudi osnovne človekove pravice.

Osebi na naslovnici revije Kralji ulice, ki sem jo imela priložnost prelistati, so bile odvzete osnovne človekove pravice do zdravstvene oskrbe, ustreznega bivališča, pravica do hrane in pijače ter dela in poštenega zaslužka. Recimo, da je gospod zaradi korona krize izgubil službo. Znašel se je v denarni stiski, iz tega je nastopil še stanovanjski problem. Ker ni plačal položnic, je ostal brez strehe nad glavo, zaradi česar je sedaj prisiljen živeti na prostem oziroma na ulici. Trenutno se ukvarja s prodajanjem revij. S tem delom ne zasluži dovolj, da bi si lahko zagotovil enak življenjski standard kot prej. Tudi, če bi želel dobiti službo oziroma šel na razgovor zanjo, ga najverjetneje ne bi zaposlili, zaradi njegovega neurejenega videza, oblačil, frizure, brade ipd. Večina brezdomcev bo zaradi tipičnih človeških predsodkov težko zaživela kot prej.

Prišla sem do zaključka, da smo lahko zadovoljni, če se odpovemo eni kavici ali vrečki bombonov in kupimo revijo ter jim na tak način vsaj malo pomagamo.

Maša Praznik

Maša je učenka 7. razreda na OŠ Grm, odličnjakinja in prejemnica priznanj iz državnih tekmovanj. Zelo rada pomaga sošolcem in mlajšim učencem pri učenju. Na naših poletnih počitniških delavnicah se je seznanila s prostovoljstvom, saj njena babica že vrsto let kot prostovoljka deluje na socialnem področju v društvu. Veseli smo, da že mladi prepoznajo pomen prostovoljstva.

Jutranja telovadba šole zdravja

Jutranjo telovadbo imamo v mestu že deveto leto in vsako leto nas je več. Začeli smo v Portovalu in se do danes razširili na 13 lokacij. To so lokacije: Birčna vas, Brusnice, Bršljin, Drska, Jedinščica, Ločna, Mali Slatnik, Mačkovec, Portoval, Ragovska, Žabja vas, od 11. junija pa smo še na dveh novih lokacijah: na Mestnih njivah in na Smrečnikovi ulici v Kandiji - Grm. Vsak dan od ponedeljka do petka nas telovadi cca 300 udeležencev. V tem času smo poleg telovadbe organizirali veliko pohodniških izletov v okolico Novega mesta, rojstno dnevnih druženj, samopomoči drug drugemu in se družili tudi z najmlajšimi v vrtcih in osnovnih šolah.

Z jutranjo telovadbo ob 7.30 uri začnemo dan z razgibavanjem vseh naših sklepov, z dihanjem pa se naužijemo svežega zraka. Ni lepšega kot v svežem jutru v vseh letnih časih srečati znance in z njimi razgibati morda že malo okrnele sklepe.

Na telovadbo hodimo vsi, ki želimo tudi sami poskrbeti za svoje zdravje, saj naši zdravniki kljub velikemu znanju ne morejo narediti vsega. Pa tudi ni prav, da od njih pričakujemo rezultate, če sami ne živimo zdravo.

V društvu Šola zdravja želimo s pomočjo društev upokojencev, vodstev krajevnih skupnosti in udeležencev telovadbe priti v vsako krajevno skupnost v mestni občini. Danes smo prisotni komaj v dvanajstih.

Zato vabimo vse, ki želite prispevati k svojemu zdravju, da se nam pridružite. Za udeležbo na telovadbi potrebujete le športno oblačilo in obutev ter dobro voljo. Telovadbo vodijo vaditelji prostovoljci. Če vam bo telovadba ustrezala, boste plačali društvu le 20,00 Eur letne članarine.

ZA NOV ZAČETEK NI NIKOLI PREPOZNO!

Darinka Smrke, Vodja skupine NM – Portoval 1

Foto: D. Kranjec

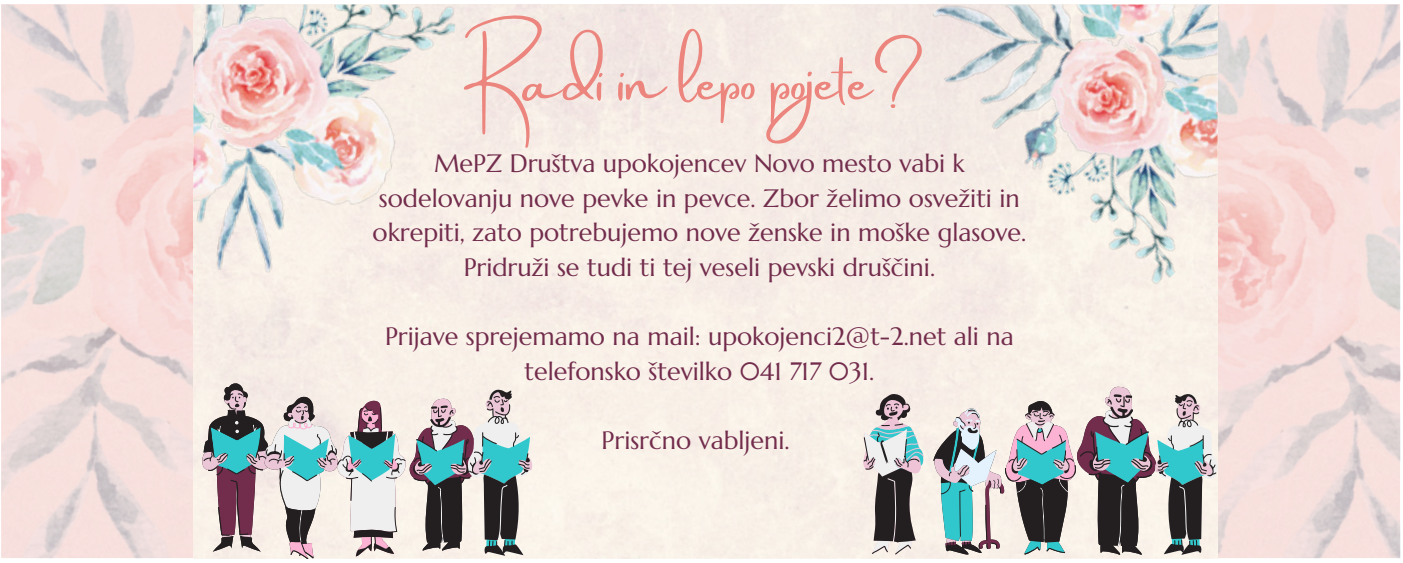

Letovanja v Hotelu Delfin

Letos je za letovanje izjemno veliko zanimanja, verjetno tudi zaradi še neizkoriščenih turističnih bonov. Žal v julijsko skupino nismo mogli uvrstiti vseh, ki bi želeli letovati v Delfinu, saj smo od lanskih 45 sob letos dobili odobrenih le 25. Zaenkrat se moramo s tem številom zadovoljiti. Glede na to, da mnogi letujete z nami že vrsto let, tudi večkrat letno in vaš dopust rezervirate dosti vnaprej, smo kot edini objektivni kriterij za odpoved rezervacij izbrali datum rezervacije. Žal nam je, da z nami na morje ne morete prav vsi. Prva ekipa bo plavala v našem morju od 13. do 20. julija, naslednja pa se bo morala zadovoljiti z bazenom v času od 2. do 9. novembra.

Kako bo z enodnevnimi kopanji še ne vemo. Vas bomo pa obveščali.

Jerneja Cvelbar

Foto: A. Vidmar

Prispevek Snovanjcev k rasti novega lista Rastoče knjige

Člani literarne sekcije Snovanja se vsako leto udeležujemo literarnega natečaja, ki ga razpiše Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine. Rdeča nit letošnjega 6. literarnega natečaja poezije in kratke proze je bila posameznikova vloga v sodobnem svetu. Natečaj je bil posvečen pisateljici, pesnici, publicistki in prevajalki Veri Albreht. Vodilna misel so bili njeni verzi:

Usoda vseh se v meni razodeva,
v orkanu silnem se je zlila vame,
kot pesek, ki z obrežja val ga sname.
Jaz nisem jaz – sem on, sem ti, sem vsi ...
(Vera Albreht: Z mano je vse)

Častna gostja in slavnostna govornica je bila dr. Alenka Župančič, sorodnica Vere Albreht. Kulturni program so obogatili učenci Glasbene šole Marjana Kozine. V Parku Rastoče knjige pri Knjižnici Mirana Jarca je bil odkrit nov list Rastoče knjige.

Literarnega natečaja se je udeležilo pet snovanjcev: Tereza Balažević. Anica Vidmar, Nace Mervar, Marjan Hren in Rezka Povše. Izšel je tudi natisnjen zbornik s strokovnimi prispevki o delu društva in Veri Albreht. V njem so objavljena literarna dela vsakega udeleženca natečaja. Letos je sodelovalo 84 avtorjev s stopetdesetimi besedili.

Rezka Povše je prejela nagrado in priznanje za uvrstitev med najboljše v kategoriji odraslih za pesem Kalejdoskop impresij.

Nagrajencem literarnega natečaja so se pridružili tudi nagrajenci likovnega natečaja plakatov na temo Slovenščina - moj, tvoj, vaš jezik.

Prireditev so počastili z navzočnostjo podžupanja Sara Tomšič, predstavnica sponzorja dogodka Krke - Ljudmila Kastelec, dr. Janez Gabrijelčič – idejni oče Rastoče knjige, Luka Blažič - direktor knjižnice, predsednica SdBk dr. Jožica Beg, Klavdija Kotar - vodja območne izpostave JSKD ter še mnogi drugi, ki jim slovenski jezik pomeni vrednoto.

Ob literarnih natečajih, ki se jih snovanjci udeležujemo, skušamo upokojeni literati ohranjati in varovati dostojanstvo besede, ki ji ga sodobni pogovorni jezik odvzema. Ko današnja generacija uporablja vse manj besed in komunicira v spakedranščini, lepota besede še pozvanja v nas, se skriva med platnicami naših knjig, na listih papirja, na udeležbah literarnih dogodkov in nas osrečuje.

Rezka Povše

TVOJ GLAS

Zdi se mi,
da slišim tvoj glas
na poljani,
ko veter boža klas.
Zdi se mi,
da roža še vedno diši
kot takrat spomlad,
ko si odtrgal regrat zlat.

Ta opojni čebelni cvet,
topel, od sonca ogret
s šepetom tiho na uho
rekel si: Rad te imam.
Najina ljubezen
večna bo,
srce mi tako govori,
samo za tebe živi.

Od spominov
solze so po licih drsele,
kakor zvezdica,
ki sveti pa utrne.

Predramim se!
V temno noč se zazrem
in slutim nemoč,
kako brez tebe ostaja
prazna noč.

Balažević Terezija

ZAČELI SMO ...

Kakor vsi smo tudi v literarni sekciji Snovanja morali začasno prekiniti utečene aktivnosti druženja in nastopanja. Dejavnost smo spet oživeli 22. 4. 2021 z nastopi članic in članov sekcije na Loki na desnem bregu Krke, na sicer še neodprtem kopališču in gostišču pod kompleksom tenis igrišč.

Nastopilo nas je enajst članov in članic sekcije z recitali svojih pesmi v trajanju največ do 10 minut. Prisotna sta bila tudi predsednica DU Rožca Šonc in naš mentor Milan Markelj. Dogodek je posnel Vaš Kanal, ki je kasneje nastope tudi predstavil javnosti.

Bistvo društvenega življenja je druženje, zato smo veseli, da smo se spet začeli družiti in upamo, da se bomo nekako vrnili na stara utečena pota.

Ivan Hrovatič

BODITE
NEUSTAVLJIVI

VAŠA PRVA IZBIRA*

MAGNEZIJ Krka 300

* Vir: Prodajni podatki v lekarnah, ePharma Market Slovenija, za leto 2020 – kategorija izdelkov z magnezijem.

www.magnezijkrka.si

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.
Skrbite tudi za zdrav življenjski slog.

KRKA